

Sisällys

LUKU 12 VALINNAISUUS PERUSOPETUKSESSA	1
12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit	1
12.2 Valinnaiset aineet	1
12.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät	2
12.4 Paikallisesti päätetyt asiat	2

LUKU 12 VALINNAISUUS PERUSOPETUKSESSA

Perusopetuksen valinnaisten opintojen yhteisenä tehtävänä on syventää oppimista, laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintovalmiuksia. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostuksensa suunnassa. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja.

12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Valtioneuvoston asetuksessa vuosiluokille 1-6 ja vuosiluokille 7-9 osoitetaan kullekin taide- ja taitoaineelle (musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta, kotitalous) kaikille yhteisen opetuksen vähimmäistuntimäärä. Lisäksi näiden oppiaineiden opetukseen osoitetaan 1-6 vuosiluokille yhteensä kuusi vuosiviikkotuntia ja vuosiluokille 7-9 yhteensä viisi vuosiviikkotuntia, joista tuntijaossa käytetään nimeä taide- ja taitoaineiden valinnaiset. Valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta. Valinnaisten tuntien käytöstä päätöksen tekee opetuksen järjestäjä.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisiin osoitetut vuosiviikkotunnit voidaan paikallisessa opetussuunnitelmassa jakaa musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja kotitalouden kesken opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Vaihtoehtoisesti vuosiviikkotunnit tai osa niistä voidaan osoittaa oppilaiden valittaviksi taide- ja taitoaineiden opinnoiksi, jotka syventävät oppilaan osaamista. Valinnaisia tunteja voidaan käyttää painotetun opetuksen järjestämiseen, mikäli paikallisessa opetussuunnitelmassa painotetaan joitakin taide- ja taitoaineita tai niistä muodostettua oppiainekokonaisuutta.

12.2 Valinnaiset aineet

Valinnaisten aineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti. Valinnaisten aineiden yhteenlaskettu määrä on vähintään yhdeksän vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1-9. Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Valinnaisten aineiden tulee edistää perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.¹ Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja/tai laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Soveltavilla valinnaisilla aineilla voidaan

¹ Valtioneuvoston asetus (422/2012) 6 §

edistää oppiaineiden yhteistyötä esimerkiksi taide- ja taitoaineiden opinnoissa, tieto- ja viestintäteknologiassa, kuluttaja- ja talouskasvatuksessa, globaalikasvatuksessa tai draamaopinnoissa.

Opetuksen järjestäjä päättää, mitä valinnaisia aineita tarjotaan. Opetuksen järjestäjän tulee ottaa valinnaisten aineiden tarjonnasta sekä arvioinnista päättäessään huomioon opiskelijaksi ottamisen perusteet toiselle asteelle².

Valtioneuvoston asetuksessa määritellyssä tuntijaossa on vuosiluokilla 1-9 varattu yhdeksän vuosiviikkotuntia opetusaikaa valinnaisille aineille. Mikäli opetuksen järjestäjän hyväksymässä tuntijaossa ylitetään perusopetusasetuksen määrittelemä vähimmäisvuosiviikkotuntimäärä (222 vvt), voivat tunnit ylityksen osalta sisältää myös valinnaisia aineita. Valinnaisiin aineisiin osoitettuja vuosiviikkotunteja voidaan tarvittaessa käyttää painotetun opetuksen järjestämiseen.

12.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

Vieraiden kielten osalta näissä perusteissa on määritelty A2- ja B2-kielinä opetettavien vapaaehtoisten ja valinnaisten kielten tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Mahdollisista muista valinnaisista kielistä sekä niiden tavoitteista ja sisällöistä päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Vapaaehtoisen A-kielen (A2-kieli) laajuus on vähintään 12 vuosiviikkotuntia. Opetuksen järjestämiseen voidaan käyttää valinnaisiin aineisiin varattuja vuosiviikkotunteja sekä perusopetuksen vähimmäistuntimäärän ylittäviä vuosiviikkotunteja. Mikäli A2-kieli on toinen kotimainen kieli, käytetään sen opetuksen järjestämiseen B1-kielille varatut vuosiviikkotunnit. Vapaaehtoisen A-kielen vuosiviikkotunnit jaetaan vuosiluokille opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Tavoitteet ja päättöarvioinnin kriteerit ovat samat kuin kaikille yhteisessä A-kielessä.

Valinnaisen B-kielen (B-kieli) laajuus on vähintään neljä vuosiviikkotuntia.

12.4 Paikallisesti päätetyt asiat

Valinnaiset tunnit

Taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista 7 tuntia on jaettu eri taide- ja taitoaineiden kesken, 4 tuntia perustuu oppilaan omaan valintaan. Muissa valinnaisaineissa 2 tuntia on sijoitettu matematiikkaan ja 7 tuntia perustuu oppilaan omaan valintaan.

Kaikista valinnaisaineista on laadittu opetussuunnitelma. Musiikin, kuvataiteen, käsityön (tekninen työ/ tekstiilityö), kotitalouden, liikunnan ja B2-kielen (venäjä, saksa) opetussuunnitelmat on liitetty oppiaineiden yhteyteen. Kotitalouden (6lk), tietotekniikan, ilmaistutaidon ja digitaalisen median opetussuunnitelmat ovat luvuissa 14.4.15 (alakoulu) ja 15.4.20 (yläkoulu).

Sallan kunnassa on resursoitu 1 tunti minimituntimäärää enemmän taide- ja taitoaineisiin ja 1 tunti muihin valinnaisaineisiin.

² Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisesta ammatillisessa peruskoulutuksessa (4/2013); Opetusministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa (856/2006)

Valinnaisaineiden tuntien jakaantuminen eri vuosiluokille taide- ja taitoaineissa sekä muissa valinnaisissa aineissa

Opetuksen järjestäjän päätös:

Aine	Vuosiluokka	Vuosiviikkotuntimäärä
musiikki	6 lk	1 tunti
kuvataide	3 lk	1 tunti
käsityö	3 lk, 5 lk, 6 lk ja 7 lk	4 tuntia: 1 tunti / luokka-aste
kotitalous	6 lk	2 tuntia
matematiikka (koodaus)	1 lk ja 2 lk	2 tuntia: 1 tunti / luokka-aste
tietotekniikka	7 lk	1 tunti

Oppilaan valinta:

8 luokka	5 tuntia	<p>2 tunnin aineet: tekninen työ / tekstiilityö / kotitalous / kuvataide / liikunta / tietotekniikka / B2- kieli* (venäjä/ saksa)</p> <p>1 tunnin aineet: musiikki / ilmaisutaito / keramiikka / digitaalinen media / avoin kurssi **</p>
9 luokka	2 tuntia	tekninen työ / tekstiilityö / kotitalous / kuvataide / musiikki / tietotekniikka / B2 – kieli* (venäjä / saksa)

* B2-kieli (venäjä / saksa) valitaan kahdeksannella luokalla ja valinta jatkuu yhdeksännelle luokalle

** avoimen kurssin sisältö vaihtelee vuosittain